

Warszawa, dnia 7 sierpnia 2009 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

Maciej Nowicki

KZGWmsp-070/ 12 /2009/ tk

PAN
BOGDAN BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Pranny Panie Marszałku,

Nawiązując do wygłoszonego w dniu 1 lipca 2009 r. na 35. posiedzeniu Senatu RP oświadczenia pana senatora Pawła Klimowicza, przekazanego przy piśmie nr: SPS/DSK-043-1829/09, i uzupełniając jednocześnie informację przekazaną przy piśmie (znak jak wyżej z 26 maja 2009 r.) w sprawie realizacji zadań państwa w zakresie ochrony przed powodzią miasta Krakowa oraz propozycji zmian w przepisach ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, uprzejmie przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Przygotowanie Programu dla Wisły i całego jej dorzecza to przedsięwzięcie bardzo duże i wymagające znacznych nakładów finansowych na jego realizację. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w ramach działań zmierzających do przygotowania Programu, w 2008 r. uzyskał moją akceptację wniosku do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o środki finansowe w wysokości 500 tys. zł na sformułowanie ostatecznej wersji Programu dla Wisły z wykorzystaniem zebranych wcześniej (przez KZGW) niezbędnych materiałów i danych. Ogłoszony przetarg nie został jednak rozstrzygnięty bowiem najniższą kwotą zaproponowaną przez potencjalnego wykonawcę było 2,0 mln zł. Obecne trudności związane z kryzysem finansowym kraju wskazują na to, by wydawane środki finansowe ograniczać wyłącznie do przedsięwzięć najpilniejszych. Stąd też uważam, że racjonalność podejmowanych decyzji, istotnych z punktu widzenia rozwoju kraju, powinna wynikać z jasno sformułowanych planów lub programów obejmujących swym zasięgiem region lub cały kraj. W związku z powyższym za celowe uznaję ponowne pozyskanie środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zrealizowanie tego Programu.

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne, dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej opracowują studia ochrony przeciwpowodziowej, ustalające granice zasięgu wód powodziowych o określonym prawdopodobieństwie występowania oraz kierunki ochrony przed powodzią. Z uwagi na wieloletnie niedofinansowanie gospodarki wodnej, w tym zadań z zakresu planowania w ochronie przeciwpowodziowej, dotychczas opracowywane przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej studia ochrony przeciwpowodziowej nie obejmują jeszcze całego obszaru kraju, jednakże prace nad nimi są systematycznie kontynuowane. Studia opracowywane są w układzie zlewniowym dla wytypowanych rzek, a nie wyrywkowo dla miast. Jednakże przy etapowaniu opracowań brano pod uwagę zagrożenia dla miast położonych w dolinach rzek i w przypadku zwiększonych niebezpieczeństw powodziowych kolejne rzeki włączano do etapu z pierwszą kolejnością wykonania.

Z przekazanych przez RZGW w Krakowie informacji wynika, iż miasto Kraków dysponuje aktualnymi materiałami dotyczącymi zagrożenia powodziowego, zatem w pierwszej kolejności realizowane są zadania planistyczne dla rzek pozostających na obszarze działania RZGW, na których istnieje znaczące zagrożenie powodziowe, a do tej pory nie posiadają aktualnych opracowań planistycznych.

Dodatkowo pragnę nadmienić, iż w najbliższym czasie obowiązujące aktualnie przepisy w zakresie ochrony przeciwpowodziowej zostaną znowelizowane ze względu na konieczność implementacji do polskiego systemu prawnego postanowień dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, zwanej Dyrektywą Powodziową.

W związku z powyższym, w Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej trwają prace nad projektem zmian legislacyjnych w zakresie ochrony przeciwpowodziowej. Obecnie projekt nowelizacji ustawy Prawo wodne oraz innych ustaw jest już po uzgodnieniach międzyresortowych i jest weryfikowany i uzgadniany z Rządowym Centrum Legislacji. Po zakończeniu tego etapu, planuje się przekazanie projektu pod obrady Rady Ministrów w III kwartale 2009 r.

Dyrektywa nakłada obowiązek sporządzania dokumentów planistycznych takich, jak: wstępna ocena ryzyka powodziowego (do dnia 22 grudnia 2011 r.), mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego (do dnia 22 grudnia 2013 r.) oraz plany zarządzania ryzykiem powodziowym (do dnia 22 grudnia 2015 r.). We wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, do końca 2011 r., zostaną określone obszary, na których stwierdzi się istnienie dużego ryzyka powodziowego lub jego wystąpienie jest prawdopodobne. Dla tych obszarów będą sporządzone, do końca 2013 r., mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego. Mapy

zagrożenia powodziowego wskazywać będą obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest niskie (i wynosi co najmniej raz na 500 lat), średnie (nie częściej niż co 100 lat) oraz wysokie (raz na 10 lat). Uzupełnieniem map zagrożenia powodziowego będą szacunkowe mapy ryzyka powodziowego, określające potencjalne szkody związane z powodzią.

Powyższe mapy będą stanowiły podstawę dla racjonalnego planowania przestrzennego na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, a tym samym dla zapobiegania powstawaniu szkód powodziowych. Granice obszarów zagrożonych powodzią wyznaczone na powyższych mapach będą uwzględniane w planach zagospodarowania przestrzennego. Projekt ustawy Prawo wodne zakłada, iż do czasu przekazania map zagrożenia powodziowego właściwym gminom, jednak nie później niż do dnia 22 grudnia 2013 r., zachowują ważność wykonane już studia ochrony przeciwpowodziowej, sporządzone na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów ustawy Prawo wodne. Ponadto opracowane już studia stanowiąc będą podstawę do opracowania map zagrożenia powodziowego.

Możliwość finansowania zadania pn. „kanał krakowski” ze środków budżetu państwa możliwa jest pod warunkiem zapewnienia odpowiednio wysokich limitów finansowych na zadania inwestycyjne i utrzymaniowe. Przyznawane rokrocznie w ustawie budżetowej limity finansowe w zakresie utrzymania wód zapewniają realizację około 20% zadań niezbędnych do wykonania, a w zakresie inwestycji nie pozwalają na rozpoczęcie żadnej nowej inwestycji.

Pragnę zauważyć, że resort środowiska czynił starania o umieszczenie tego zadania na liście indykatywnej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowiska z perspektywą finansowania w latach 2007-2013, lecz projekt ten został usunięty z listy Programu.

Utrzymywanie urządzeń wodnych, w tym także wałów przeciwpowodziowych, należy do ich właścicieli, w tym przypadku do Małopolskiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych. Resort środowiska nie posiada środków na utrzymywanie tych urządzeń bądź partycypację w kosztach ich utrzymania, dlatego też działania Zarządu Melioracji są zgodne z zasadą wydatkowania środków publicznych (ujętych w budżecie wojewodów). Brak inicjatywy ze strony RZGW w Krakowie w przygotowaniu i ewentualnie późniejszej realizacji modernizacji obwałowań wynika z zasad wydania środków przyznawanych w ustawie budżetowej.

Dyrektorzy regionalnych zarządów sukcesywnie podejmują starania o wypełnienie postanowień ustawy z 7 września 2007 r. o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawy

o gospodarce nieruchomościami (jeszcze przed ogłoszeniem ustawy z 2007 r.), w tym także przeprowadzania inwentaryzacji tych nieruchomości.

Koszty uregulowania stanu prawnego nieruchomości (łącznie szacuje się kwotę około 25-30 mln zł) wymagają między innymi przeprowadzenia kosztownych prac geodezyjnych niezbędnych do określenia stanu ich faktycznego (np. wyznaczenia granic nieruchomości, wyznaczenia linii brzegu, przeprowadzenia postępowań sądowych potwierdzających prawa właścicielskie). Planowane zakończenie tych prac to 2019 r., pod warunkiem przeznaczania na ten cel kwoty w wysokości kilkuset tysięcy rocznie dla każdego regionalnego zarządu gospodarki wodnej. Podany termin wypełnienia obowiązku wynikającego z wspomnianej ustawy uzależniony jest zarówno od ilości środków jakimi dysponować będą regionalne zarządy, jak również przy uwzględnieniu obowiązujących procedur sądowych.

Podtrzymuję swoje dotychczasowe stanowisko, iż zaproponowane rozwiązanie legislacyjne nie obejmuje swym zakresem zadań inwestycyjnych, a dotyczyć może jedynie stanu istniejącego i istniejących urządzeń i budowli hydrotechnicznych. Ewentualne podjęcie inicjatywy legislacyjnej wymaga opracowania „specustawy” podobnej do ustawy z 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu, czy też ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych. Zmiana jednego artykułu w obowiązującej ustawie Prawo wodne nie umożliwi realizacji inwestycji celu publicznego na preferencyjnych zasadach ani też przeprowadzenia modernizacji obiektów istniejących bez środków na wykonanie modernizacji i wypłatę odszkodowania. Podkreślenia wymaga również fakt, iż bez zagwarantowanych środków na realizację ważnych społecznie i ekonomicznie inwestycji w zakresie gospodarki wodnej opracowanie „specustawy” nie wydaje się zasadne.

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM

Zygnawowen
Z UP. MINISTRA
PODSIĘGTAJĄCZ STANU
Bernard Błaszczyk